

Posudek vedoucího diplomové práce

Téma: Opatrovnictví a poručenství

Autor: Jan Novák

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Jindřich Psutka, Ph.D.

Diplomat Jan Novák se ve své práci zaměřuje na tradiční soukromoprávní problematiku opatrovnictví a poručenství. Tématem se zabývá v podobě výkladu a následného srovnání současné právní úpravy a úpravy podle nového občanského zákoníku, kde oba instituty, opatrovnictví především, doznávají řady podstatných změn.

Práce je rozdělena do několika ucelených částí. Po *Úvodu* přistupuje autor k historickému exkurzu do obou zkoumaných institutů. Svoji pozornost zaměřuje pouze na vymezenou část vývoje úpravy v nejvýznamnějších předpisech, počínaje obecným zákoníkem občanským. V následujících dvou částech pojednává o současné úpravě, nejprve institutu opatrovnictví a následně poručenství. V rámci rozboru opatrovnictví jej dále člení do tří svébytných kapitol. První se zaměřuje na úpravu opatrovnictví fyzických osob podle současného občanského zákoníku, druhá na opatrovnictví fyzických osob podle zákona o rodině, třetí pak na současný výklad zákonné úpravy ohledně opatrovnictví právnických osob. Diplomant se v této pasáži, která zabírá téměř třicet stran, vypořádává se všemi podstatnými body daného institutu. Jeho výklad, byť nepřináší s ohledem na poměrně ustálenou tradiční podobu tohoto institutu nic objevně nového, je dostatečně podrobný a přehledný a představuje dobrý základ pro následné srovnání s novou právní úpravou. Místy mohlo být věnováno některým problémům více pozornosti (např. institutu procesního opatrovníka dle zvláštních předpisů), nicméně v diplomové práci omezeného rozsahu je jistá úspornost na místě. Další část je zaměřena na současnou úpravu poručenství. Výklad vychází z dosavadní úpravy rodinného práva. I zde je výklad možné označit za přehledný, dávající dostatečný podklad pro následné srovnání s novou právní úpravou.

K té se autor dostává v části páté. Je velmi sympatické, že ve výkladu již znovu neřeší institut opatrovnictví a poručenství jako celek, a pouští se rovnou do změn, které přináší NOZ. Druhý velkým kladem této pasáže je značně kritický přístup k výkladu, který diplomant zvolil. Za stavu, kdy k nové právní úpravě existuje zcela omezené množství zdrojů, je snaha o kritické zhodnocení velmi přínosná. Tuto svoji snahu projevuje zejména v pasáži věnované institutu opatrovnictví. Postupně tak probírá jednotlivé body, v nichž dochází ke změně oproti současné úpravě a snaží se hledat sporné momenty, které nové pojetí obsahuje. Jeho snaha kulminuje v rámci poměrně obsáhlé pasáže věnované zcela novému prvku v opatrovnických vztazích, kterým je opatrovnická rada. Autor v této podkapitole rozebírá zmíněný institut na podkladě nastudování francouzské právní úpravy, která byla pro NOZ v této pasáži hlavním inspiračním zdrojem. Na několika místech pak při takovém srovnání dospívá k závěrům, které by mohly být přínosné i pro budoucí diskusi. Zejména se jedná o poukazy na zjištěné

rozdíly mezi francouzskou úpravou a následnou podobou její transformace do nového občanského zákoníku a zdůraznění problémů, které odchylky mohou přinést. Je jasné, že ne se všemi tam učiněnými závěry je nutné vždy bez dalšího souhlasit, někde mohly být položené otázky samotným autorem více zodpovězeny. Mnohde by možná byla na místě hlubší úvaha, jak je v NOZ finálně zakotvená podoba institutu opatrovnictví ovlivněna zásadami, které si celý kodex stanovuje jako základní stavební kameny (zejména zásadu autonomie vůle). Nicméně tyto pasáže, je třeba označit za jednoznačný přínos celé práce. Rozsah kritické analýzy i odvaha, s jakou se do ní autor pouští, jsou v podmínkách diplomové práce spíše ojedinělé.

Celý text je zakončen pasáží věnovanou nastínění úpravy institutu poručenství a opatrovnictví ve vybraných zemích EU. Zaujme především zmínění základních odlišností úpravy obou zkoumaných institutů ve francouzském právu.

Z autorovy stylistiky je patrné, že práci psal a formuloval sám. Nepřebírá cizí texty, nejde jen o čisté parafrázování či zestručnění cizích publikačních přístupů. Jeho vyjadřování je téměř v celé práci na velmi dobré odborné úrovni, a prokazuje tak schopnost se samostatně vyjadřovat odborným právním jazykem. Jen občas v tomto směru čtenáře upoutají vybočení, která však spíše než na neobdobnost poukazují na zjevný autorův zápal pro zvolené téma (např. *důvodová zpráva se honosně zmiňuje...; není proto třeba míchat obdobné ustanovení do hmotněprávního předpisu*).

Autor v práci používá dostatečně reprezentativní vzorek odborných zdrojů, jak monografických, tak časopiseckých. Pochválit je třeba i používání relevantní judikatury. Citováno je v intencích platné citační normy.

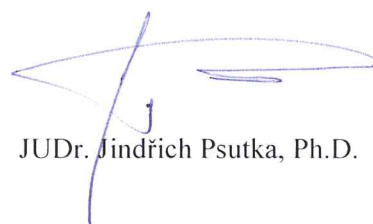
Formální stránka práce je na slušné úrovni. V práci je stále i přes odstranění převážné většiny nedostatků možné nalézt jisté množství překlepů, chybějících odražení atp. V souhrnu se však jedná jen o dílčí nedostatky, které celkový dojem z práce výrazněji neovlivňují.

V souhrnu je možné konstatovat, že se autorovi podařilo vypracovat kvalitní a přínosnou diplomovou práci. Obecný úvodní výklad zaměřený na současnou úpravu mu dává dobrý základ pro zdůraznění změn, se kterými počítá úprava nová. Právě v pasáži o nové právní úpravě je možné hledat hlavní přínos celé práce i inspiraci pro další úvahy. S ohledem na uvedené práci k obhajobě **doporučuji** a navrhuji hodnotit ji známkou **v ý b o r n ě**.

Otázky:

- 1) Pokuste se v základních bodech přehledně shrnout, jaké základní změny by podle Vás bylo třeba provést v nové úpravě institutu opatrovnické rady? Přináší dle Vás tento institut více kladů nebo záporů?
- 2) Bylo by podle Vás vhodné zavést obdobu opatrovnické rady i pro institut poručenství?
- 3) Mění nějak nová úprava občanského zákoníku povinnost opatrovníka k náhradě škody vzniklé v souvislosti s výkonem jeho funkce?

V Plzni dne 13. května 2013

JUDr. Jindřich Psutka, Ph.D.